

Prof. dr hab. Robert Florczak
Wydział Malarstwa
Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku
Targ Węglowy 6, Gdańsk

Recenzja pracy habilitacyjnej dr Karoliny Anny Grudzińskiej zatytułowanej „Kolekcja 30 plakatów z lat 2018-2023”

Recenzja została sporządzona na podstawie Uchwały nr 48/2023 Rady ds. stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzebińskiego w Łodzi z dnia 4.12. 2023 r. dotyczącej powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Karolinie Annie Grudzińskiej w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, oraz przesłanej mi dokumentacji złożonej z autoreferatu i dokumentacji przewodowej w formie drukowanej i elektronicznej.

Podstawę do oceny pracy habilitacyjnej oraz nadania stopnia doktora habilitowanego określa Art. 219 DZ. U 2023 poz. 742. prawa o szkolnictwie wyższym i nauce.

Sylwetka Habilitantki

Urodziła się 19 kwietnia 1979 w Lublinie. W 1999 roku, kończąc Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Lublinie otrzymała tytuł: zawodowy plastyk.

W 2004 roku ukończyła z wyróżnieniem Wydział Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi w Pracowni Sitodruku i otrzymała tytuł magistra sztuki w zakresie grafiki warsztatowej na kierunku Grafika.

W roku 2018 uchwałą Rady Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzebińskiego w Łodzi otrzymała Stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne za „Kalendarz autorski – Kolekcja 13 plakatów typograficznych”. Promotorem pracy był dr hab. Łukasz Chmielewski. Autorka sytuuje projekt ten między autorskim kalendarzem, a plakatem typograficznym. Habilitantka pisze: „Był to projekt subiektywny, bardziej skupiony na efekcie wizualnym niż na funkcjonalności”, co sugeruje, że nie został wydrukowany celem rozpowszechnienia.

Od 2007 r. zatrudniona na stanowisku asystenta stażysty, a następnie asystenta, od 2018 zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Projektowania Graficznego na Wydziale Grafiki i Malarstwa ASP w Łodzi.

W latach 2019-2020 była Kierownikiem Zakładu Propedeutyki Grafiki, a od 2022 Prodziekanem ds. Promocji Wydziału Sztuk Projektowych tejże uczelni.

Od 2022 r. jest pracowniczką nieetatową na Wydziale Artystycznym (kierunek Grafika) Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

Dyplom magisterski z wyróżnieniem Grudzińska zrobiła z grafiki warsztatowej w pracowni sitodruku, tam uzależniła się od formatu B1, któremu jest wierna do dziś. Grudzińska w autoreferacie daje do zrozumienia, że jej zaślubiny z plakatem są skutkiem jej

rozbuchanej działalności propagatorskiej i kuratorskiej dzięki której zmuszona była projektować plakaty. Ten nie całkiem przypadkowy przymus padł na podatny grunt.

Nagrody, wyróżnienia, stypendia,

Przed uzyskaniem stopnia doktora otrzymała następujące nagrody, stypendia i wyróżnienia:

- Stypendium artystyczne Ministra Kultury i Sztuki w 1997 r.
- Stypendium artystyczne Prezydenta Miasta Lublina 2003 r.
- Wyróżnienie na 3. Biennale Grafiki Studenckiej w Poznaniu w 2003 r.
- Dwie nagrody specjalne w 21. Konkursie im. Władysława Strzemińskiego dla studentów ASP w Łodzi w 2004 r.
- Grand Prix w międzynarodowym konkursie plakatu „Unovis. XXI wiek” na Białorusi 2020 r.
- w latach: 2012-2021 została nagrodzona osiem razy Nagrodą Rektora ASP w Łodzi

Udział w finałach konkursów

- Finał w kategorii „Plakat typograficzny” międzynarodowego konkursu plakatu „Postarists in the World” w Peru 2019 r. za plakat „**Karolina Grudzińska. Plakaty**”
- Finał w kategorii „Plakat” na Peru Design Biennial 2021r. za plakat „**Agnieszka Wasiak. Rytm Piękna**”
- Finał międzynarodowego konkursu plakatu 1st B.I International Poster Art Biennale w Korei Południowej 2021 r. za plakat „**Agnieszka Wasiak. Rytm Piękna**”
- Finał w kategorii „Plakat kulturalny” międzynarodowego konkursu plakatu „Postarists in the World” w Peru 2022r za plakat „**Agnieszka Wasiak. Rytm Piękna**”
- Finał 4. międzynarodowego Konkursu Plakatu „We Want Jazz” organizowanego przez Radio Jazz 2022 r. za plakat „**Make jazz not war**”

Działalność Organizacyjna

- W latach 2004-2007 była kuratorką ponad dwudziestu wystaw w Galerii Bagdad Cafe w Łodzi.
- Od roku 2009 była opiekunką galerii 101-121 ASP w Łodzi, gdzie wspólnie z Tomaszem Olszańskim do 2020 roku była kuratorką i współorganizatorką około dwudziestu pięciu wystaw.
- Od 2021 roku pełni funkcję jednego z kuratorów wystaw międzyuczelnianych „**SYNTEZA. Achitecture, grafics, design**”, które odbyły się w latach 2021-23 w Noesis Thessaloniki Science Center and Technology Museum w Salonikach w Grecji, w Fabryce Sztuki w Łodzi, Accademia di Belle Arti e Design, Ancona, Włochy, w ramach 6. Poznań Art Week 2022, Stary Browar w Poznaniu, Vouleftikon, Nauplion, Peloponez, Grecja, Galeria Kobro, ASP w Łodzi, oraz w Muzeum Techniki i Komunikacji Zajezdnia Sztuki, Szczecin
- W 2023 roku była kuratorką i organizatorką wystawy „Projekt & Muzyka”, która inaugurowała współpracę między ASP i Teatrem Muzycznym w Łodzi.
- W 2023 była współautorką i współorganizatorką wystawy „Plakaty z Archiwum ASP w Łodzi” oraz wystawy „Korelacje. ASP w Willi Hilarego Majewskiego”

Z najważniejszych zadań i funkcji organizacyjnych należy wymienić następujące:

- koordynatora „Programu Erasmus +” (2015-2022) ,
- sekretarza Komisji Wyborczej Akademii (2016-2020),
- kierownika Zakładu Propedeutyki Grafiki ASP w Łodzi
- członka Zespołu ds. Utworzenia Kierunku Projektowanie Graficzne (2019-2020),
- prodziekana ds. Promocji Wydziału Sztuk Projektowych ASP w Łodzi” (od 2022)

Dydaktyka

Od 2019 roku pracuje na stanowisku adiunkta na łódzkiej ASP, od 2020 prowadziła pracownię Podstaw Projektowania Graficznego, a od 2022 roku prowadzi Pracownię Projektowania Plakatu, równoległe na Wydziale Artystycznym Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi prowadzi przedmioty: Typografię oraz Projektowanie Komunikatu Wizualnego.

Po uzyskaniu stopnia doktora, ma na swoim koncie jeden wypromowany dyplom licencjacki, dwanaście recenzji dyplomów magisterskich, oraz 11 recenzji prac licencjackich, wszystkie na łódzkiej ASP.

W strategii dydaktycznej mocno odwołuje się do tradycji łódzkiej ASP, z którą jest ewidentnie doktrynalnie, estetycznie i emocjonalnie związana. W autoreferacie pisze: „Program według którego uczę, jest wypadkową tradycji łódzkiej uczelni i moich własnych przemyśleń.” W strategii nauczania odwołuje się do systemu o wieloletniej tradycji mistrz-uczeń, który jak wiemy potrafi generować efekty „chowu wsobnego”.

Do osiągnięć dydaktycznych na pewno można zaliczyć sukces jej studentów z Pracowni Projektowania Plakatu na międzynarodowej wystawie konkursowej 4 Konfrontacje Plakatu Studenckiego w Tarnowie. Do „Konfrontacji” zakwalifikowało się 9 prac studenckich, a student Marcel Toczak za plakat, który powstał pod jej opieką „War Is Not a Game” otrzymał Grand Prix konkursu.

Ocena działalności artystycznej i naukowej po uzyskaniu stopnia doktora

Od uzyskania stopnia doktora ilość i charakter wystaw indywidualnych nie jest szczególnie imponujący. Pierwsza z wystaw odbyła się w Galerii Plakatu Słup Szymon w 2019 roku. Galeria mieści się na słupie plakatu, który stanął w Parku Andersa w Szczecinie i jest prowadzony przez pracowników Katedry Grafiki Projektowej Wydziału Sztuk Wizualnych Akademii Sztuki w Szczecinie. Nazwa odwołuje się do słynnego eremity, a słup jest pewnego rodzaju „rezerwatem” dla plakatu artystycznego w przestrzeni miejskiej. Słup Szymon został oklejony plakatami Karoliny Grudzińskiej powstałymi zarówno przed, jak i po doktoracie. W tym samym roku odbyła się indywidualna wystawa w Galerii Sztuki Inny Śląsk. Jest to galeria mieszcząca się w klimatycznej kawiarni i klubie jazzowym w Tarnowskich Górach. W kolejnym roku artystka prezentowała prace w Studio/Galeria Tecken w Radzinkowie. Wystawa towarzyszyła 17 edycji Festiwalu „Jazz w Ruinach”. Czwarta prezentacja zatytułowana Plakaty typo-geometryczne odbyła się online podczas 5 edycji Festiwalu CYFROTEKA. Z dokumentacji i relacji internetowych wynika, że spora część plakatów powtarza się na wszystkich prezentacjach.

Znacznie bardziej imponujący wydaje się udział w 52 wystawach zbiorowych, wiele z nich było pokłosiem międzynarodowych festiwali, kilka w odległych miejscach w tym The

International Poster Exhibition of the Design Biennial of Peru 2019, 2021, 2023, Posterists In The World w Museum de Machu Picchu, Cusco, Peru w 2019, oraz 2023 r, czy Schenzhen International Poster Festival w National Museum – Schenzhen Guan Shanyue Art. Museum w Chinach 2021, oraz 1st B.I. International Poster Art. Biennale w Galerii B.I w Korei Południowej 2021, a także Ecuador Poster Biennale, Ekwador 2021 i 2023 r. i może mniej egzotyczne, ale nie mniej istotne Biennale Plakatu Polskiego w Katowicach 2019 i 2021 r. oraz 27 Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie 2021 r., Plakafest Międzynarodowy Festiwal Plakatu w Chorzowie w latach 2019 i 2020. Trnava Poster Triennial w 2018 r., Poster Quadriennale Bardejov 2021, Bucharst Graphic Days i Posterfest w Bukareszcie w 2022 r., by wymienić część z istotnej i okraszanej sukcesami aktywności wystawienniczej, której największym sukcesem było Grand Prix i 1 Nagroda w międzynarodowym konkursie plakatu „Unovis. XXI wiek”.

Dominującą formą wypowiedzi artystycznej Karoliny Grudzińskiej jest plakat. Przedstawiona do habilitacji kolekcja plakatów wykonana była w druku cyfrowym, ale można doszukać się proveniencji grafiki warsztatowej.

Plakat to piękna forma, pierwotnie informacji, promocji i propagandy, z czasem uzyskał miano sztuki i ekspresji graficznej. Niestety znika z naszych ulic, jak samochody z silnikiem diesla znikają z ekspozycji samochodowych salonów. To przykre, ale cyfrowy świat ekranów i ekraników sukcesywnie odsyła do lamusa ponad 300 lat historii plakatu, który swoje apogeum chyba miał w latach 60 tych XX wieku. W latach 50 tych i 60 tych minionego wieku, mimo biedy, siermiężności i PRL-owskiej socjalistycznej niby wolności, na arenie światowej zaistniał fenomen Polskiej Szkoły Plakatu z Henrykiem Tomaszewskim, Lenicą, Fangorem, Młodożeńcem, Starowiejskim i Świerzym na czele. Ale to nie do ich twórczości odwołuje się nasza habilitantka. Wydaje się, że Grudzińska jest przesiąknięta duchem, konstruktywizmu i zainfekowana Alfabetem Strzemińskiego. W autoreferacie deklaruje: „Bardzo ważnym kształtującym dla mnie przeżyciem stało się zetknięcie z tzw. „łódzką szkołą plakatu”. Rewolucją i objawieniem były plakaty duetu projektowego: profesorów Bogusława Balickiego i Stanisława Łabędzkiego, wykładowców ASP w Łodzi”. Światem Grudzińskiej jest, cytując: „Dbałość o klarowność i prostota układu kompozycyjnego, nierzadko budowanego na siatce modułowej. Synteza formy, geometria, funkcjonalna typografia, dopracowany skład – plakat typograficzny.” Artystka nie kryje swojej fascynacji holenderskim projektantem i typografem Wim'em Crouwel'em, artystą uznawanym za ojca nowo falowej szwajcarskiej „punk typography”, Wolfgang'em Weingat'em, czy innym szwajcarskim typografem Niklaus'em Troxler'em. W autoreferacie w rozdziale „Wskazane osiągnięcia artystyczne” autorka pisze „Plakat typograficzny, za najważniejszy element swojej warstwy wizualnej obiera literę.” U Grudzińskiej litera jest pielęgnowana, konstruowana, dekonstruowana i rekonstruowana, pokrywana rastrem, wzorem i kolorem, układana w teksty uwikłane w fontowe alianse i mezalianse, nakładana i zestawiana w graficzne łamigłówki. Odbiorca przez wysiłek rozwiązywania optycznych szarad staje się współuczestnikiem typograficznej przygody. Plakaty mają ewidentnie zdeklarowaną, ale za każdym razem poszukującą innego rozwiązania kompozycję. Mocno zaznaczona jest geometria, która preferuje figury komponowane z linii prostych bardziej niż łuków, ale te też potrafią być wyartykułowane, jak w plakacie „Konkurs im. Władysława Strzemińskiego”. W kompozycjach często stosowane są cięcia i przesunięcia tekstu, oraz nakładane na siebie kolejne warstwy tekstów. Autorka stosuje bardzo różnorodne metody optyczne, by zwiabić widza do uczestnictwa w przygodzie na końcu której jest komunikat, deklaracja, wyznanie, lub informacja. Gdy artystka zdecyduje, że szarada może przerosnąć możliwości kognitywne odbiorcy, dodaje czytelne teksty informacyjne w wybranych płaszczyznach plakatu.

W prezentowanej kolekcji jest pewna dychotomia: istotna część zbioru to plakaty promujące wydarzenia i artystów związanych z łódzką ASP, ale są też plakaty takie jak: Jazz & Freedom, Jazz N'Roll, We Are All One, Stop Pollution, Love, Make Jazz Not War, czy What is Jazz, które zostały stworzone z, jak to autorka mówi, potrzeby serca, lub na konkretne konkursy i te plakaty są pozbawione dodatkowych tekstowych podpowiedzi. Najbardziej spektakularny sukces odniósł plakat Unovis+/Unovis-.

W tym miejscu nie mogę się powstrzymać, by nie zauważyć, że Grudzińska była akuszerką kolejnego spotkania spuścizny dwóch awangardowych artystów Malewicza i Strzemińskiego. Mark Chagall, który jako ludowy komisarz założył w Witebsku Szkołę Artystyczną, czasem nazywaną Bauhaus'em wschodu, w 1919 roku zatrudnił w niej Kazimierza Malewicza. Malewicz w 1920 r. wraz ze studentami utworzył grupę UNOVIS, mającą na celu rozwój nowej sztuki i idei Suprematyzmu. Zarówno Chagall, jak i Malewicz musieli wkrótce uciekać przed sowieckim terrorem. Po 100 latach, w kwietniu 2020 r., absolwentka i wykładowczyni z Akademii im Strzemińskiego, minimalistycznym plakatem uwiodła jurorów „UNOVIS XXI Century International Poster Contest”. Kilka miesięcy później Białoruś pogrążyła się w totalitarnym terrorze skradzionych wyborów.

Autoreferat habilitantki nie jest szczególnie wylewny, dlatego starałem się być zwięzły w mojej recenzji i pozwoliłem sobie zaledwie na kilka dygresji. We wprowadzeniu artystka uchyla nam ledwie rąbek swych fascynacji, stosowanych technik, przemyśleń, czy odniesień. Precyzyjnie i klarownie bez większych dygresji opisuje nam kolejne etapy swojej artystycznej, dydaktycznej i organizacyjnej kariery. Opisy poszczególnych plakatów z kolekcji są syntetyczne i rzeczowe. Przedstawiona dokumentacja jest solidna i łatwo z niej było korzystać. Prezentuje artystkę o dużej aktywności wystawienniczej, dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizacyjnej, kochającej typografię, jazz i tradycję łódzkiej ASP.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę całokształt osiągnięć artystycznych, organizacyjnych, dydaktycznych, ponadprzeciętne zaangażowanie w promowanie sztuki, w tym dbałość o promocje prac studenckich, oraz przede wszystkim wartość i oryginalność wypowiedzi twórczej przedstawionej w przewodzie habilitacyjnym „Kolekcji 30 plakatów z lat 2018-2023” stwierdzam, że spełnia ona warunki określone w Art. 2019 DZ. U 2023 poz. 742. prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Dlatego wnioskuję do Rady ds. stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi o nadanie dr Karolinie Annie Grudzińskiej stopnia doktora Habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki

